

Act Svenska kyrkan

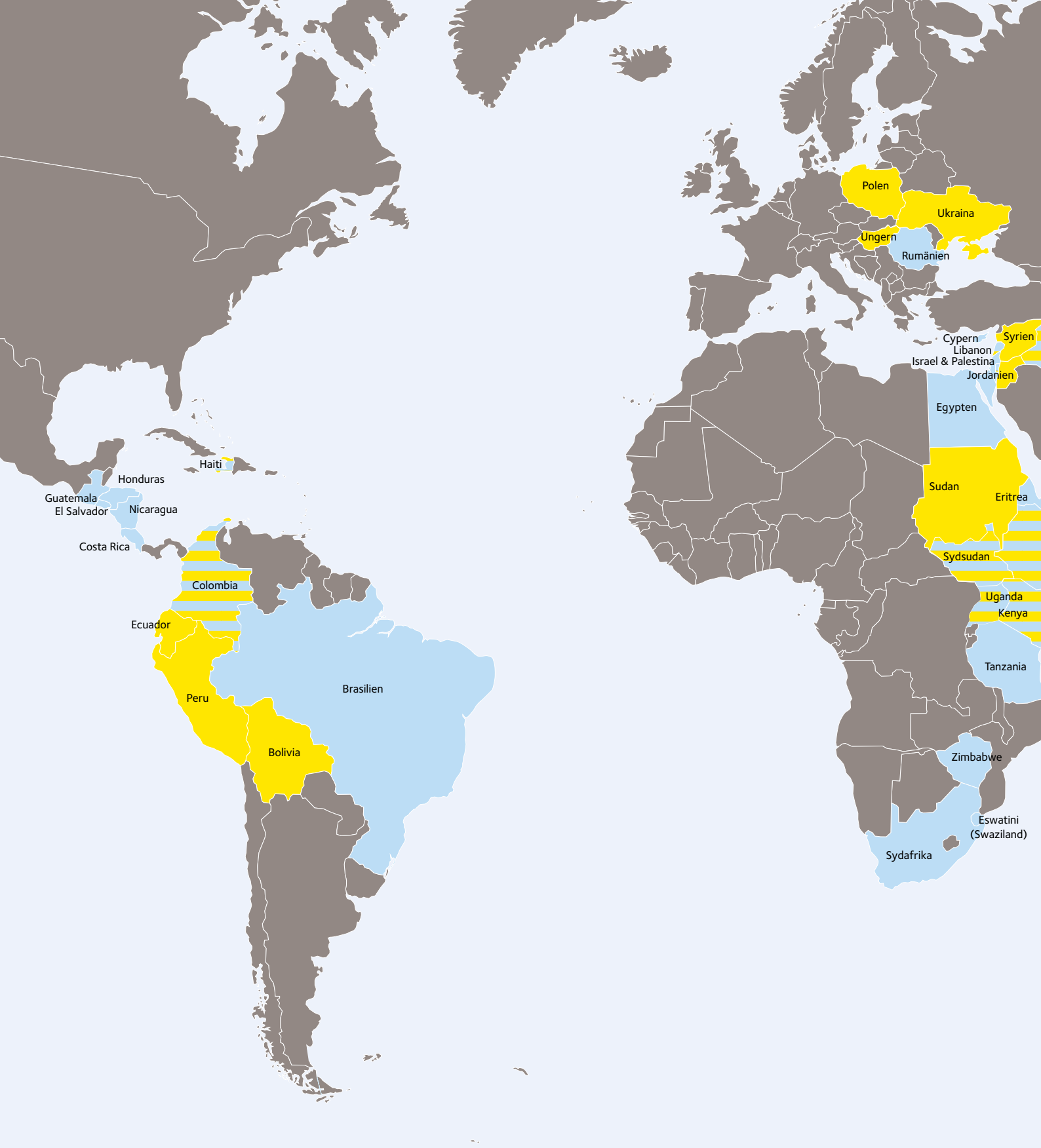
Årsberättelse 2022

Rädda liv
Förändra liv
Förändra världen

svenskakyrkan.se/act

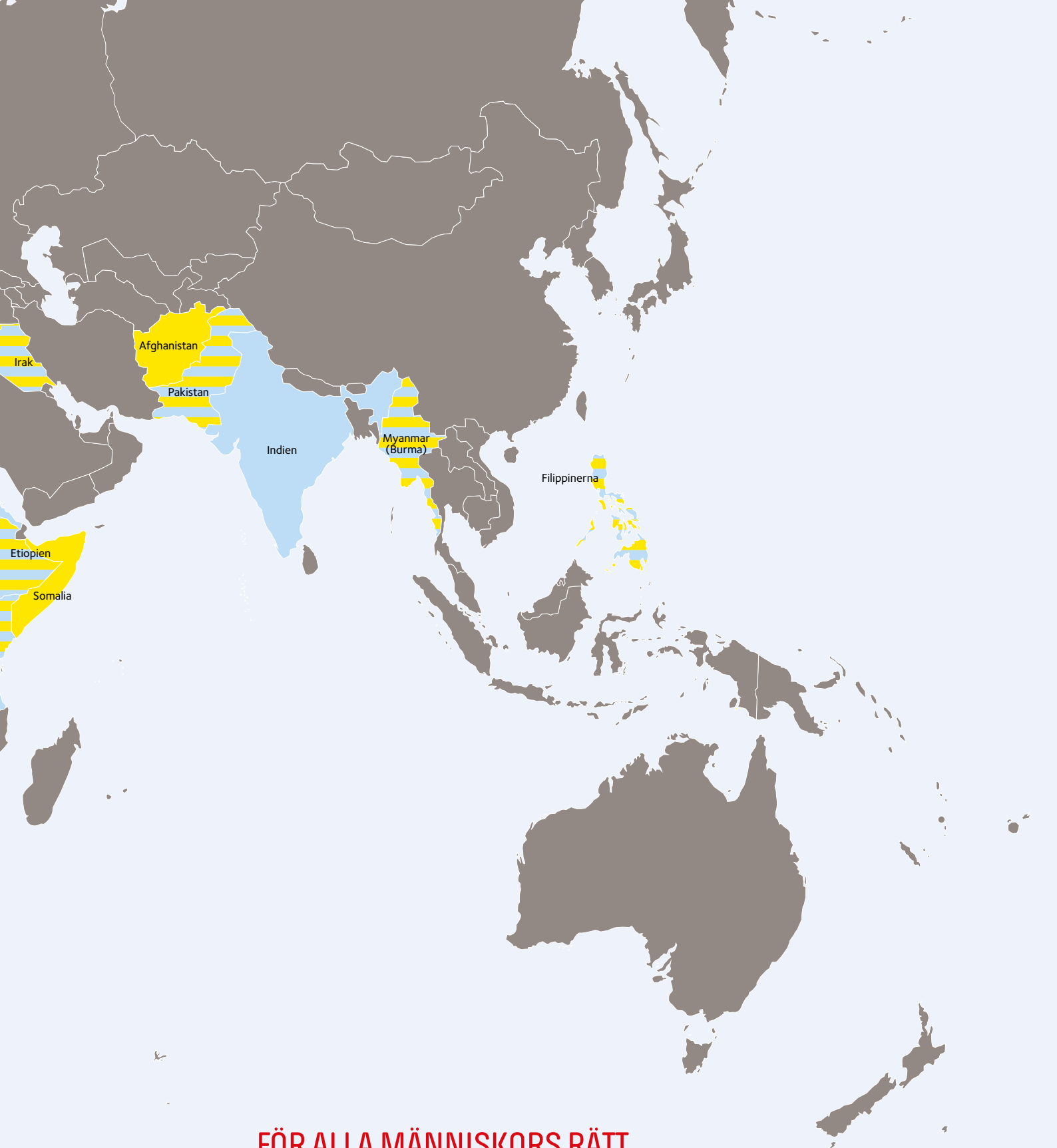
act
Svenska kyrkan

Under 2022 har Act Svenska kyrkan genomfört:

- Katastrofinsatser i 22 länder*
- Långsiktigt utvecklingssamarbete i 27 länder*

*Underlaget är sammanställt december 2022

FÖR ALLA MÄNNISKORS RÄTT TILL ETT VÄRDIGT LIV

Act Svenska kyrkan är Svenska kyrkans internationella utvecklings- och biståndsaktör och en av Sveriges största insamlade organisationer. Tillsammans med andra kyrkor, organisationer och tusentals frivilliga över hela världen arbetar Act Svenska kyrkan långsiktigt mot fattigdom, förtryck och orättvisor och agerar snabbt vid katastrofer. Act står för att agera och att omsätta tro i handling – alltid med människors lika värde och rättigheter i fokus.

HUMANISTER BÄR ACT SVENSKA KYRKANS VERKSAMHET

Häromdagen fick jag ett automatiskt mejl från något av alla de företag som säljer annonser på sociala medier. Rubriken för mejlet var "Skäms inte för att du är humanist Erik". Man har lärt sig att se bort från dessa rubriker, som kommer som ett evigt inflöde i inkorgen.

Men orden fastnade denna gång. Att de i överförd mening faktiskt blir en berättelse om vad vi gör i Act Svenska kyrkan, tillsammans med modiga samarbetspartner runt om i världen. Årsberättelsen är en berättelse om humanister som står upp för människovärdet, skapelsens integritet och en samhällstillvänd kyrka i en orolig tid. Det gör mig stolt. Humanister behövs sannerligen i vår tid. Både i våra samarbetsländer och i Sverige. I vårt sammanhang är humanismen grundad i både missionens uppmaning om att nå ut till människor med det glada kärleksbudskapet, och i vår kristna tro att alla människor är skapade till Guds avbild, med ett oändligt värde.

Många människor i världen är just nu mycket utsatta. Fattigdom och hunger ökar, både som en följd av coronapandemin och av de prisökningar på mat och bränsle som följt i spåren av Rysslands invasion av Ukraina. Antalet flyktingar i världen ökar för varje år som går, och migrationsströmmarna i Latinamerika och Afrika visar att människor flyr till EU och USA med hoppet om att undvika fattigdom och förtryck. Men många av dem kommer inte in i vår del av världen på grund av de restriktioner vi har infört i migrationspolitiken

på EU-nivå. Det är sant att det är komplext, att det finns många aspekter av frågan som måste belysas, men det är svårt att kombinera en restriktiv flyktingpolitik med en uttalad vilja att sänka biståndet, när behoven är så stora i världen.

Men oavsett Sveriges och EU-ländernas skiftande biståndspolitik, fortsätter humanisterna i våra kyrkor och arbetsorganisationer att organisera människor för en mer hållbar och rättvis utveckling, för en varaktig fred och för att kvinnor och flickor ska ha en lika självklar plats i kyrkan och samhället som män och pojkar. Årsberättelsen vittnar om resultaten av denna breda, humanistiska insats. Människors liv räddas i katastrofer, jordbruksmark och andra naturområden anpassas till ett förändrat, varmt klimat, kvinnor tar plats i beslutsfattande positioner och män börjar ifrågasätta om de maskulina, patriarkala normer som de är uppväxta med verkligen leder till harmoniska relationer i hemmet och i samhället. Överallt försvaras människovärdet och demokratiska institutioner.

Tillsammans med andra medlemmar i ACT-alliansen omfattar Act Svenska kyrkans insatser hundratusentals människor som får en chans att överleva och rusta sig för en bättre framtid. Vi får också vara med och utbilda lekpersoner och ledare för tjänst i sina kyrkor, vilket är viktigt för kyrkornas utveckling och bidrag till samhällsarbetet. En nyligen utkommen rapport från FN:s utvecklingsorgan, UNDP, visar att utbildning, inte

minst teologisk utbildning, utgör ett av de bästa verktygen för att hjälpa religiösa samfund, församlingar och moskéer att stå emot enkla, populistiska budskap från auktoritära religiösa och politiska ledare.

Humanismen ska vi alltid hålla vid liv. Dess låga behövs i en tid när många är rädda för vad framtiden kommer att innebära. Läs Act Svenska kyrkans årsberättelse och inspireras av alla humanister som vill hjälpa människor så att de i stället för att vara rädda, engagerar sig både för sin nästa och för vår sårade planet. Dina gåvor håller humanismens låga vid liv.

Erik Lysén,
Chef, Act Svenska kyrkan

"Årsberättelsen är en berättelse om humanister som står upp för människovärdet, skapelsens integritet och en samhällstillvänd kyrka i en orolig tid."

Erik Lysén

Foto: Josefin Casteyrd/Ikon

Foto: Fady Nady, Ariu/Ikon

Foto: Andrew Adel, Ariu/Ikon

Foto: Magnus Aronson/Ikon

INNEHÅLL

- 8 Det här är vi
- 10 Det här vill vi
- 10 Det här gör vi

- 13 RÄDDA LIV
- 17 FÖRÄNDRA LIV
- 23 FÖRÄNDRA VÄRLDEN

- 28 Insamling och engagemang
- 35 Ansvar och kvalitet
- 37 Så här styrs vi
- 38 Finansiering

RÄDDA LIV

Foto: Martin Divisek/EPA/TT/ikon

FÖRÄNDRA LIV

Foto: Magnus Aronson/ikon

FÖRÄNDRA VÄRLDEN

Foto: Jesper Klemmedson/ikon

Vi lever alla under samma himmel och har samma rättigheter, men verkligheten ser olika ut. Tillsammans kämpar vi för varje människas rätt till ett värdigt liv!

DET HÄR ÄR VI

Act Svenska kyrkan är en trosbaserad utvecklings- och biståndsaktör och en integrerad del av Svenska kyrkan. Församlingarnas engagemang är en förutsättning för vårt arbete och uttrycker delaktigheten i en global rörelse och en världsvid kyrka som vi både påverkar och påverkas av. Arbetet finansieras i huvudsak av insamlade medel från privata givare, församlingar och institutionella finansiärer.

Act Svenska kyrkans arbete står på teologisk grund samtidigt som det bedrivs utifrån vedertagna principer för ett effektivt utvecklingssamarbete och humanitärt arbete. Några exempel är de humanitära principerna, genusintegrerat mänskörättsbaserat arbetssätt och de Globala målen för hållbar utveckling, som FN:s medlemsstater har enats om i Agenda 2030.

Tillsammans med kyrkor, civilsamhällesorganisationer och tusentals frivilliga över hela världen, arbetar vi långsiktigt mot fattigdom, förtryck och orättvisor och agerar snabbt vid humanitära katastrofer. Vi är en del av en världsvid gemenskap och bärs av tron på en Gud som tar ställning för den som är exkluderad eller lever i fattigdom. Vi delar tro, liv och erfarenheter.

Den starka ekumeniska identiteten uttrycks bland annat genom medlemskap i Kyrkornas Världsråd, KV, Lutherska Världsförbundet, LVF, och Action by Churches Together, ACT-alliansen.

Det ingår i vårt uppdrag att synliggöra och agera mot maktstrukturer som hindrar människan från att leva ett fullvärdigt liv, vare sig strukturerna finns i samhället, inom kyrkan eller inom biståndet. Det innebär också att hålla oss själva ansvariga för de åtaganden vi gör och själva vara den förändring vi vill se i världen.

actalliance

THE
LUTHERAN
WORLD
FEDERATION

**World Council
of Churches**

FÖRÄNDRING GENOM GLOBALA AKTÖRER

Svenska kyrkan är medlem i Kyrkornas världsråd (KV) och Lutherska världsförbundet (LVF). Det ger stora möjligheter att påverka kyrkornas gemensamma teologiska reflektion och att arbeta för fred och mänskliga rättigheter samt med klimat- och miljöfrågor. Nätverken är kraftfulla röster in i FN-systemet och andra viktiga forum. LVF bedriver humanitärt arbete i flera olika flyktingläger världen över.

Act Svenska kyrkan är också medlem i ACT-alliansen, en av de största globala trosbaserade allianserna för humanitärt arbete, utvecklingssamarbete och påverkansarbete. ACT-alliansen, som står för Action by Churches Together, har lokal närvaro i fler än 130 länder och kan arbeta effektivt både för långsiktig utveckling och vid krissituationer.

Foto: Fady Nady, Ariu/Ikon, Jesper Klemmedsson/Ikon, Saw Ah Khée Chee/Ikon, Magnus Aronson/Ikon

Vår tro leder oss till handling och vi agerar för varje människas rätt till ett värdigt liv. Tillsammans med människor över hela världen arbetar vi för förändring och når resultat – varje dag.

FÖRÄNDRING GENOM LOKALA AKTÖRER

Vi vet att förändringar blir bestående och hållbara om de ägs av de lokalsamhällen där förändring sker. Därför drivs vårt arbete genom och tillsammans med lokala organisationer och kyrkor runt om i världen. Vi arbetar med människor som är på plats före, under och efter en kris eller katastrof. Vår övergripande målbild är

att människor lever i rättvisa, hållbara och demokratiska lokalsamhällen förstärkta av global solidaritet, med utgångspunkt i de mänskliga rättigheterna. I ett samhälle som kännetecknas av en demokratisk och människorättsbaserad ordning finns ett samspel och ansvarsutkrävande mellan olika aktörer.

VÅRA STYRANDE VÄRDEN

TRO SOM DRIVKRAFT

Tro ger oss, och många av de individer, systerkyrkor och organisationer vi arbetar med, inspiration, mod och kraft att ta ställning för människor som lever under hot, är nedtystade eller lever i fattigdom, och för det som främjar liv och framtidshopp.

EGENMAKT OCH DELTAGANDE

Vi tror på människans inneboende förmåga och handlingskraft. Människors egna perspektiv, livsvillkor och långsiktiga utveckling kommer i fokus genom meningsfullt deltagande. Vi stödjer ökad egenmakt och deltagande för grupper och individer som lever i utsatthet. Det innebär att privilegierade grupper och individer behöver dela med sig av den makt de har.

SKAPELSENS INTEGRITET

Guds skapelse förnyas ständigt och allt liv lever i ömsesidigt beroende. Vi vill verka för en hållbar utveckling där ingen lämnas utanför och människan tar ansvar för sin livsstil och påverkan på natur, klimat och miljö.

ANSVARsutkrävande

För att människors rättigheter ska skyddas, respekteras och tillgodoses behöver stater och andra aktörer, inklusive religiösa aktörer, hållas politiskt och rättsligt ansvariga för sitt agerande. Människors förutsättningar att utkräva ansvar är en nödvändig del i ett människorättsbaserat arbete och i ett demokratiskt samhälle.

EKUMENISKT FÖRHÅLLNINGSSÄTT

Ekumeniskt samarbete med andra kyrkor är en del av vår identitet. Ekumenik kan förstås som den gemensamma hushållningen i relation till mänsklighetens stora frågor som fred, rättvisa och skapelsens integritet. Tillsammans delar vi tro, uppdrag och erfarenheter och bidrar med olika förmågor och resurser. Det ekumeniska förhållningssättet är vägledande för alla våra program.

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Med utgångspunkt i situationer där liv hotas och människor nedtystas tar vi ställning för det som främjar liv och framtidshopp. För att synliggöra det krävs både omvärldsanalys och intersektionell maktanalys som samspelar med den teologiska reflektionen. Varje människa är skapad till Guds avbild, med rätt till ett liv i värdighet och till mänskliga rättigheter så som de uttrycks i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och internationella människorättskonventioner. Var och en, utan åtskillnad av något slag, är berättigad till alla mänskliga rättigheter. Diskriminering är oacceptabelt och ingen får lämnas utanför.

DEMOKRATISKT UTRYMME OCH ORGANISERING

När människor går samman och organiserar sig har de större möjligheter att med gemensam röst främja sina intressen och utkräva sina rättigheter. Ökad organisering och stärkande av organisationer i civilsamhället ska därför alltid vara mål för den verksamhet som vi stödjer.

DET HÄR VILL VI

Act Svenska kyrkans verksamhet fokuserar på lokalsamhällens resiliens (motståndskraft och återhämtningsförmåga) och de särskilda förutsättningar som behövs för att uppnå rättvisa, hållbarhet och demokrati. I vårt arbete har vi ett särskilt fokus på genusrättvisa och jämställdhet.

Vårt bidrag till en människorättsbaserad ordning

Det här är Act Svenska kyrkans prioriterade målområden. De utgår från den människorättsbaserade ordning som vi vill främja. Vi ser civilsamhällets nyckelroll och behovet av att jobba metodiskt för att uppnå rättvisa, hållbara och demokratiska lokalsamhällen, förstärkta av global solidaritet och med utgångspunkt i de mänskliga rättigheterna.

- Utveckling inom planetens gränser.
- Människors rätt att inte diskrimineras på grund av kön i kyrka och samhälle förverkligas.
- Människors rätt till religions- och övertygelsefrihet i kyrka och samhälle förverkligas.
- Människors rätt till kroppslig och sexuell integritet i kyrka och samhälle förverkligas.
- Människors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter förverkligas.
- Människors rätt till inkluderande deltagande och trygghet förverkligas.
- Människors rätt till hållbar försörjning förverkligas.

DET HÄR GÖR VI

Act Svenska kyrkans land- och regionprogram utgår från den lokala kontexten och de behov som finns där samarbetet genomförs. Rättighetsbärarna står alltid i fokus. Act Svenska kyrkan bidrar till förändring genom våra fyra strategiska arbetsätt.

Mobilisering

Människor har engagemang och handlingskraft för global solidaritet. Vi bidrar till utveckling av rättvisa, hållbara och demokratiska lokalsamhällen genom att mobilisera resurser och engagemang för internationellt utvecklingsbistånd av god kvalitet och med rättighetsbärare i centrum.

Kapacitetsutveckling

Lokala aktörer har kraft att agera för mänskliga rättigheter och mänsklig värdighet i sina sammanhang. Vi bidrar till processer där människor, organisationer och samhället som helhet frigör, stärker, skapar, anpassar och bibehåller kapacitet över tid genom att vara i dialog och ömsesidigt lärande tillsammans med samarbetspartner och rättighetsbärare. Arbetet med kapacitetsutveckling inbegriper att stärka lokal, organisatorisk och tematisk kapacitet liksom teologisk utbildning och reflektion.

Samverkan

Vårt ekumeniska förhållningssätt utgår från viljan att samverka för och delta i att utforma förutsättningar för hållbar utveckling tillsammans. Vi främjar samverkan och samordning lokalt, regionalt och globalt genom att bidra till plattformar för utbyte och dialog.

Påverkansarbete

Möjligheterna till uppfyllelse av de mänskliga rättigheterna och Agenda 2030 påverkas av lokala, regionala och globala beslutsfattares beslut och ramar. Vi bidrar till förändring genom att bedriva kvalitativ och långsiktig policydialog och opinionsbildning för att påverka politiska processer, attityder och sociala normer.

ACT SVENSKA KYRKANS FEM FOKUSOMRÅDEN

- Försörjning och klimaträttvisa
- Jämställdhet och hälsa
- Fred och demokrati
- Tro och lärande
- Katastrofinsatser

Läs mer på vår webbplats: svenskakyrkan.se/act/det-har-gor-vi

RELIGIÖSA AKTÖRER HAR MAKT OCH INFLYTANDE

Religion har i stora delar av världen makt och inflytande över såväl människors värderingar och agerande som samhällens normer och attityder. Tro och religiösa övertygelser kan användas för att vägleda, befria och trösta, men tyvärr också förtrycka, stigmatisera och utnyttja människors sårbarhet. Därför har vi som kyrka ett särskilt ansvar att kämpa för jämlikhet och jämställdhet. Act Svenska kyrkan arbetar tillsammans med kyrkor och lokala aktörer för att identifiera och stärka trostolkningar och traditioner som bidrar positivt till människors och samhällens utveckling, samt vågar utmana och ifrågasätta de som inte gör det. Att alltid stå upp för människovärdet är en självklarhet i vår kristna tro.

Foto: Jesper Klomedsson/Ikon

Ansvarsutkrävande är också en viktig del i Act Svenska kyrkans arbete och sker exempelvis genom policydialog på olika nivåer i samhället. Det ingår i vårt uppdrag att synliggöra och agera mot maktstrukturer som hindrar människor från att leva ett värdigt liv där deras mänskliga rättigheter respekteras.

TILLSAMMANS FÖR EN STARKARE RÖST

Dagens globala utmaningar kan bara lösas om vi bygger allianser och nätverk för att utmana orättvisa strukturer och förmå de som har makten att ta sitt ansvar. Act Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan, bland annat genom vårt medlemskap och samarbete i Kyrkornas världsråd, Lutherska världsförbundet och ACT- alliansen. Det ger oss en styrka när vi agerar.

Act Svenska kyrkan ingår i flera stora allianser och nätverk. I internationella sammanhang arbetar vi bland annat tillsammans med Lutherska världsförbundet och inom Kyrkornas världsråd och ACT- alliansen. Det ger stora möjligheter att påverka kyrkornas gemensamma teologiska reflektion och att arbeta för fred och mänskliga rättigheter samt med klimat- och miljöfrågor. Nätverken är kraftfulla röster in i FN-systemet och andra viktiga forum. Lutherska världsförbundet har på uppdrag av FN även ansvar för flera stora flyktingläger i världen. ACT-alliansen som står för Action by Churches Together, har lokal närvaro i mer än 130 länder. Genom dessa samarbeten får vi en starkare påverkansröst och agerar snabbare vid katastrofer, samt effektivare i det långsiktiga utvecklingssamarbetet. ACT-alliansen har beslutat att de närmaste åren särskilt fokusera på genusrättvisa, något som även ligger i linje med Act Svenska kyrkans strategi.

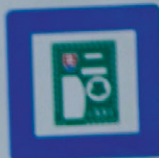

Foto: Marcus Beckford

Fredsarbete och ökad radikalism. Under de senaste åren finns en oroväckande utveckling med ökad radikaliserings och våldsam extremism. Den aktuella religiösa kontexten behöver därför inkluderas i freds- och konfliktanalyser. Att stärka människors trygghet, möjligheter och egenmakt att utkräva sina mänskliga rättigheter är ett viktigt led i Act Svenska kyrkans arbete för fred. Fredsarbetet är förankrat i folkrätten, som inkluderar mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt, och bidrar till att stärka individers och samhällens motståndskraft och återhämtningsförmåga.

S ÚHRADOU
WITH PAYMENT
MIT BEZAHLUNG

5

≤ 3,5 t

>

RÄDDA LIV

De humanitära behoven i världen fortsatte att öka under 2022. Genom lokala partner finns Act Svenska kyrkan ofta redan på plats när katastrofer inträffar och kan snabbt mobilisera resurser dit de bäst behövs. Under 2022 har vi bland annat bidragit till mat, vatten, medicin, psykosocialt stöd och skydd för de mest utsatta.

Totalt befinner sig cirka 103 miljoner människor i världen på flykt, 222 miljoner människor är drabbade av hunger och det totala antalet människor i behov av humanitärt bistånd beräknas vara 339 miljoner enligt FN. De ökade behoven är en följd av förvärrade krislägen på grund av ökat antal väpnade konflikter, extremväder till följd av klimatförändringar och andra former av naturkatastrofer. Kriser som på sikt också bidrar till ökad fattigdom globalt.

Tack vare vårt samarbete inom ACT-alliansen och med lokala samarbetspartner finns vi ofta redan på plats när en katastrof inträffar. I det humanitära arbetet utgår vi alltid från de humanitära principerna. Det innebär bland annat att det är människors behov av stöd som avgör vem som får stöd, oberoende av ursprung, religion eller nationalitet.

Under 2022 genomförde Act Svenska kyrkan katastrofinsatser i 22 länder. Vi gav även stöd till 17 mindre katastrofinsatser via ACT Rapid Respons Fund, bland annat Kirgizistan, Indonesien, Armenien, Demokratiska republiken Kongo, Brasilien och Malawi.

När katastrofer eller kriser drabbar människor är Act Svenska kyrkans prioritet att rädda liv och lindra nöd. I ett akut skede handlar det om att säkra människors överlevnad genom tillgång till mat, vatten och tak över huvudet. Samtidigt vill vi värna om att de människor som drabbats ska involveras – redan från början. Att samarbeta med lokala aktörer ger oss möjlighet att snabbt agera i akuta katastrofer och samtidigt säkerställa mer långsiktiga insatser för att stärka både återhämtningsförmåga och motståndskraft hos människor och samhällen som drabbats av kriser.

I en humanitär kris är det inte bara fysiska och materiella behov som behöver tillgodoses. Psykosociala insatser, som bidrar till att stärka människors egenmakt och möjligheter att återhämta sig efter en kris, är avgörande för att insatserna ska bli effektiva och hållbara. Act Svenska kyrkan arbetar i enlighet med The Core Humanitarian Standard (CHS) för att säkerställa att stödet är rättighetsbaserat, relevant, och genomförs på ett ansvarsfullt, säkert och effektivt sätt.

STÖD TILL MÄNNISKOR SOM FLYTT KRIGET I UKRAINA

När kriget i Ukraina bröt ut var Act Svenska kyrkans partner en av de första organisationerna på plats. Tack vare generösa gåvor har utdelningen av livsmedel, hygienartiklar och andra förnödenheter samt ekonomiska bidrag nått cirka 270 000 människor i Ukraina, Ungern och Polen. Det land som tagit emot flest flyktingar från Ukraina är Polen. Under 2022 bidrog Act Svenska kyrkan till att sex mottagningscenter öppnades i landet. Stödet vid mottagningscentren möter både materiella och psykosociala behov hos människor som tvingats lämna sina hem. Där kan de som flytt få tillgång till ekonomiskt stöd och meningsfulla aktiviteter. 95 procent av de som jobbar i mottagningscentren är själva från Ukraina.

Foto: Antti Yfjönen/FCA

Vattendistribution i Ukraina 2022.

MAT OCH RENT VATTEN TILL AFRIKAS HORN

Foto: Dong Jianghui

Torka på Afrikas horn 2022.

Under 2022 drabbades Afrikas horn av den värsta torkan på 40 år och över 36 miljoner människor påverkades. Även djur och boskap drabbades hårt. Act Svenska kyrkan genomförde katastrofinsatser i framför allt Somalia, Kenya och Etiopien. Insatserna handlar om att säkerställa tillgång till mat och rent vatten för både människor och djur. Tillgång till sociala skyddsnet, katastrofriskreducerande åtgärder samt utbildning och psykosocialt stöd ingår också. Lokal expertis på plats bedömer vad som är mest nödvändigt, vilket bland annat har handlat om att dela ut matpaket samt att återställa sinade brunnar och vattentäcker. Cirka 57 000 människor har fått matpaket och rent vatten.

Översvämning i Pakistan 2022.

MEDICINER OCH SJUKVÅRD I PAKISTAN OCH AFGHANISTAN

Pakistan har varit hårt drabbat av extrem hetta och den uttorkade marken har inte klarat av att suga upp de enorma vattenmängder som kommit i efterföljande regn. Vattenmängderna påverkades även av smältande glaciärer och ledde till att en tredjedel av landet hamnade under vatten. Många människor blev hemlösa och riskerna för kontaminerat vatten och vattenburna sjukdomar ökade. Pakistan är ett av de länder i världen som drabbas värst av ett förändrat klimat, trots att landet står för en minimal del av de globala växthusgasutsläppen.

Act Svenska kyrkan har stöttat med matpengar, mediciner och i att bygga upp sjukvård i drabbade områden. Människor tränas i återuppbyggnad av boenden som ska vara mer motståndskraftiga mot framtida översvämningar.

Sedan talibanerna tog över makten i Afghanistan har situationen varit mycket svår för organisationer som arbetar där. Tack vare välfungerande nätverk, närvaro genom våra partner och stort engagemang hos lokala krafter har insatser ändå kunnat genomföras.

FÖRÄNDRA LIV

Hållbar förändring tar tid att uppnå och sker sällan i en rak linje. Den globala ekonomiska krisen i spåren av coronapandemin och kriget i Ukraina, har tillsammans med det pågående klimatnödläget skapat allt större påfrestningar på samhällen och individer. Extremväder och naturkatastrofer har bidragit till ytterligare negativa effekter på matproduktionen. De geopolitiska spänningarna har gjort att mer pengar läggs på upprustning. Många års kamp och framsteg för mänskliga rättigheter och mot fattigdom har tagit stora kliv tillbaka. Världen står inför enorma utmaningar – men också möjligheten att ställa om till en rättvis och hållbar utveckling.

En central del i Act Svenska kyrkans strategi är att stödja lokala civilsamhällesorganisationer, så att de kan bidra till förändring i sina samhällen och hantera risker för att förebygga att konflikt och klimatkriser utvecklas till omfattande katastrofer.

Kriser och extremväder drabbar på olika sätt och lokalsamhällen har olika förutsättningar att hantera effekterna. Lokala organisationer och personer är alltid de första på plats med hjälpinsatser och de som har bäst lokalkännedom. De är även de som finns kvar på plats efteråt. Act Svenska kyrkan arbetar med att bygga starka partnerskap med lokala aktörer för att kunna stödja lokalt ledda och förankrade insatser, som har fördelen att även främja en generell förstärkning av lokal kapacitet och sammanhållning. På så sätt blir motståndskraften inför nya eller andra utmaningar större.

Kvinnor spelar ofta en nyckelroll i hjälpinsatser. Kvinnor och barn utgör ofta också majoriteten bland flyktingar och andra krisdrabbade civila, men deras insatser uppmärksammas allt för sällan. Det innebär att de ofta utesluts från beslutsfattande där deras kunskaper kan bidra till mer effektiv krishantering. Act Svenska kyrkan

arbetar för att säkerställa att kvinnor får delta på lika villkor, speciellt gällande riskhantering.

En viktig del i Act Svenska kyrkans arbete för genusintegrerad och människorättsbaserad rättvisa, hållbarhet och demokrati, är att främja lokalt ägarskap. Metoder för att öka människors egenmakt och genuina deltagande är viktiga. Vi bidrar i våra regionala program med kapacitetsstärkande insatser utifrån lokalsamhällets olika och särskilda förutsättningar, med stöd till samarbete samt tillgång till ekonomiska förutsättningar för att genomföra önskade projekt för att förbättra sin situation.

Vi vill med andra ord flytta makten över insatserna till de människor som berörs av dem. Vi vill minska beroendet av vår närvaro.

Under 2022 genomförde Act Svenska kyrkan långsiktiga utvecklingsinsatser i 27 länder.

Foto: Jesper Klemmedson/Ikon

SEXUALUNDERVISNING I CENTRALAMERIKA STÄRKER UNGA KVINNOR

Honduras är ett av de farligaste länderna i Latinamerika för kvinnor att leva i. Enbart under 2021 mördades 318 honduranska kvinnor. Diskrimineringen mot kvinnor är omfattande och kvinnors sexuella och reproduktiva rättigheter är kraftigt begränsade. Act Svenska kyrkan har under 2022 fortsatt det långsiktiga utvecklings-samarbetet i Centralamerika med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och sexualundervisning för att stärka unga kvinnors makt över sina egna kroppar. Act Svenska kyrkan jobbar för att stärka kvinnors och flickors rättigheter i Honduras, framför allt genom utbildning.

Ofta används religiösa argument för att begränsa kvinnors rättigheter och för att legitimera manlig dominans. Ana Ruth García Cárcamo, som jobbar hos Act Svenska kyrkans lokala partner i Honduras, berättar att det är viktigt att arbeta utifrån tro och religiösa övertygelser eftersom 95 procent av Honduras befolkning ser sig som troende.

– I vårt arbete använder vi oss bland annat av bibelskrifter och teologiska berättelser som främjar kvinnors rättigheter. Detta skiljer oss från andra feministorganisationer, säger Ana Ruth.

I Honduras är det förbjudet enligt lag att prata om sexuella rättigheter. Men genom att arbeta med lärare kan Act Svenska kyrkans partner påverka de religiösa skolorna och utbilda de flickor som går där. Flickorna är inte vana vid att prata om sina kroppar och vet ofta inte hur barn blir till. Det modiga arbetet stärker kvinnornas makt över sina egna kroppar.

"Act Svenska kyrkan arbetar tillsammans med partner och religiösa ledare för att bygga tillit, gemenskap och uppnå en hållbar fred i Etiopien."

INTERRELIGIÖST SAMARBETE FÖR FRED I ETIOPIEN

Under 2020–2022 stöttade Act Svenska kyrkan 33 fredskommittéer i Etiopien med cirka 500 deltagare totalt. Fredsprojektet har givit människor en plattform för att återuppbygga fred och tillit efter att våldsamma attacker utbröt mellan folkgrupper och mot kristna och muslimer. Våld utbröt 2020 i West Arsi-området i Oromiaregionen efter mordet på sångaren Hachalu Hundessa, som var en politisk röst för den etniska gruppen Oromo.

Act Svenska kyrkan arbetar tillsammans med partner och religiösa ledare för att bygga tillit, gemenskap och uppnå en hållbar fred i Etiopien. En av grundstenarna i fredsprogrammet har varit att öka förståelsen för den andres religion och olika teologiska aspekter har varit utgångspunkten i försoningsarbetet.

Imamen Sherik Ustaz Kamil och ortodoxa prästen Abba Tibebe var involverade i ett

projekt som finansierades av Act Svenska kyrkan. De bestämde sig för att arbeta tillsammans för ett samhälle som lever i fred, samförstånd och med respekt för varandra och varandras religioner.

Foto: NCA

HÅLLBAR MOTSTÅNDSKRAFT OCH LOKALT ÄGARSKAP I INDIEN

Coronapandemin har slagit hårt mot Indien. Samtidigt blir också hotet från klimatförändringar allt synligare. Till exempel ökar antalet översvämningar, cykloner, torka och värmeböljor, vilket leder till förlust av liv och stora skador på bland annat hus, vägar och avlopp.

Minu Samaddar arbetar för att stötta och vägleda människor i deras socio-ekonomiska utveckling och för ökad jämställdhet. Fram till i dag har Minu bidragit till att 42 självhjälpgrupper med totalt 504 medlemmar bildats. För att komma till rätta med hungerproblematiken arbetar Act Svenska kyrkan tillsammans med lokala krafter för att hjälpa människor att hitta försörjningsmöjligheter. Många får också stöd i att lära sig grundläggande privatekonomi som hur en bank fungerar, sparkonton, krediter och lånemöjligheter samt regler för ränta. Kvinnor uppmuntras särskilt att samarbeta i grupper och ta ett gemensamt ansvar

Foto: Christy Jennifer/Ikon

för ekonomin för att inte hamna i ensam utsatthet. Genom att bygga motståndskraft och lokalt ägarskap kan extra sårbara grupper och samhällen resa sig starkare.

SEXUALKUNSKAP EN NYCKELFRÅGA FÖR GOD HÄLSA I TANZANIA

Foto: Kerstin Bergeå/Ikon

I Tanzania är sexualkunskap inte inkluderat i skolundervisningen. Tillsammans med partner driver Act Svenska kyrkan stora nationella projekt för att sprida kunskap och stärka unga människors sexuella och reproduktiva hälsa och egenmakt. Act Svenska kyrkan stödjer bland annat projektet Vunja Ukimya, som betyder "bryta tystnaden". Under 2022 har projektet undervisat 8 094 elever på 65 skolor inom sexualkunskap. I samband med uppmärksammandet av internationella mensdagen utbildades 815 flickor på tio skolor om menstruation. Med bättre kunskap och arbete för att bryta menstaben kan fler flickor undvika att de missar skolgång och fler flickor och kvinnor kan undvika hälsoproblem på grund av att de saknar hygienartiklar. Genom projektet deltog redan under 2021 åttiofyra tonårsmammor i utbildningar kring sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), könsrelaterat våld och entreprenörskap. 87 religiösa ledare har även fått särskild utbildning inom SRHR.

TILLSAMMANS MED LOKALA PARTNER MÖTER VI SVÅRA GLOBALA UTMANINGAR

2022 var året då kriget letade sig in i Europa i och med Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Flera miljoner människor har sedan dess behövt fly Ukraina för att försöka hitta en säkrare tillvaro i grannländer eller i andra länder i Europa. Act Svenska kyrkan var snabbt på plats med livsnödvändigt stöd i form av bland annat mat och rent vatten, men också utbildning och psykosocialt stöd. Vi har också stöttat lokala kyrkor på plats i regionen för att kunna ta emot och stödja människor på flykt.

2022 var också året då humanitära katastrofer i andra delar av världen avlöste varandra. Torkan på Afrikas horn var den svåraste på många år och i Pakistan nådde värmen rekordnivåer vilket paradoxalt nog ledde till kraftiga översvämningar. När klimatet blir varmare eskalerar naturkatastroferna vilket i sin tur leder till svält och hunger samt att människor förlorar sina hem och sina försörjningsmöjligheter. Act Svenska kyrkans arbete för klimaträttvisa är viktigare än någonsin, speciellt då vi ser att klimatförändringarna slår hårt mot redan drabbade människor i världen.

I tillägg till allt detta ser vi också en tilltagande repressiv politik och en hög grad av våldsanvändning i många av de länder där vi bedriver verksamhet. Respekten för de mänskliga rättigheterna försvagas och många människor lever i konflikt eller på flykt från en konflikt. Klimatförändringar och bristen på demokrati har fortsatt att vara några av de viktigaste problemen i våra programländer.

Act Svenska kyrkan stödjer flera lokalt ledda insatser i några av våra programregioner tillsammans med lokala partner. En av de metoder vi tillämpar, Survivor and Community Led Responses, (sclr), innebär att Act Svenska kyrkan stöttar byar, lokala samhällen och andra lokala aktörer att själva planera, prioritera och genomföra insatser som gynnar och utvecklar det egna samhället. Vi har sett fantastiska

Foto: Gustaf Heising/Kon

resultat av detta, bland annat har kvinnors roll stärkts vilket bidragit positivt till hela det lokala samhället. Dess invånare blir en aktör snarare än passiv mottagare av ett bistånd styrt av internationella organisationers prioriteringar. I till exempel Mellanöstern har Act Svenska kyrkan flera pågående initiativ inom ramen för denna metod, bland annat i Palestina och Libanon.

Ett annat glädjande arbete är fredsprojektet som beskrivs från Etiopien. Här har vi som kyrka en viktig roll i spelet mellan religiösa aktörer för att bygga tillit, förståelse och respekt för den andre. Exempel på detta ser vi även i Tanzania, där vi samarbetar med religiösa ledare i arbetet med utbildning inom sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

De stora behoven av humanitärt stöd, de stora bristerna i efterlevnad av mänskliga rättigheter, fortsatta stridigheter och en eskalerande klimatkris gör våra partners arbete än mer viktigt och med Act Svenska kyrkans stöd kan vi tillsammans bidra till en mer rättvis och hållbar framtid!

Karin Axelsson Zaar,
Biståndschef, Act Svenska kyrkan

FÖRÄNDRA VÄRLDEN

Under 2022 präglades Act Svenska kyrkans påverkansarbete av kriget i Ukraina och dess följdverkningar i olika delar av världen, men också av riksdagsvalet. Beslutet om en fond för att gottgöra länder och människor som drabbas av förluster och skador av klimatförändringen var den enda framgången vid ett i övrigt dystert klimatmöte i Egypten. Act Svenska kyrkan fortsatte arbeta för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), jämställd familjerätt, social trygghet för alla samt fred och demokratisk utveckling i bland annat Myanmar, Guatemala och Colombia.

Det talas i dag om en avkolonisering av biståndet. Många organisationer i syd pekar på att biståndet fortfarande präglas av ojämlika relationer där givarna dikterar villkoren. Därför är Act Svenska kyrkans arbete med att flytta makten till lokala organisationer och till människor som lever i utsatthet och fattigdom

viktigt. Vi utvecklar nya och mer jämlika samarbetsrelationer, vi driver frågan inom ACT-alliansen och vi deltar i den internationella diskussionen om att utveckla nya och mer jämlika och ömsesidiga former för internationell solidaritet och samarbete "bortom biståndet".

Vi vill förändra världen genom att påverka makthavare lokalt, regionalt och globalt att ta beslut som respekterar människors värdighet och skyddar mänskliga rättigheter.

”Det svenska civilsamhället gick samman för att mobilisera för att Sverige fortsatt ska visa solidaritet med människor i utsatthet i världen.”

OPINIONSBILDANDE KAMPANJER FÖR BISTÅNDET

Under 2022 gick ett par partier i Sveriges riksdag till val på att göra nedskärningar i Sveriges internationella bistånd. Efter att kriget i Ukraina brutit ut frös dessutom den dåvarande regeringen utbetalningarna av mer än nio miljarder kronor av årets biståndsbudget, för att finansiera ett väntat flyktingmottagande från Ukraina.

Tillsammans med organisationerna PMU, Svenska missionsrådet och Diakonia drev Act Svenska kyrkan opinion för att stärka engagemanget för Sveriges bistånd i alla riksdagspartierna. En rad kyrkoledare mobiliserades i arbetet, som gick under rubriken ”En hundradel för världen”, det vill säga att Sverige bör fortsätta bidra med en hundradel av vårt lands gemensamma resurser (en procent av bruttonationalinkomsten, BNI) till internationellt bistånd.

Parallellt startade Act Svenska kyrkan, tillsammans med andra organisationer i nätverket Concord, kampanjen Rädta biståndet. Det svenska civilsamhället gick samman för att mobilisera för att Sverige fortsatt ska visa solidaritet med människor i utsatthet i världen och krävde att, inför valet, ha ett löfte från politiker att ge minst en procent av BNI i bistånd till människor som lever i fattigdom och förtryck.

Foto: Magnus Akonson/Ikon

Annons från kampanjen ”Rädta biståndet” som Act Svenska kyrkan var del av inför valet 2022.

DEN VÄRLDSVIDA KYRKAN MOBILISERAR I NÖDLÄGET FÖR KLIMATET

Efter coronapandemin har världen öppnat upp för deltagande på de globala påverkansarenorna igen. Kyrkornas världsråd, Lutherska Världsförbundet och ACT-alliansen samlar sina medlemmar i ekumeniska delegationer, vilket gör att lokala organisationer och kyrkor får tillgång till förhandlingsrummen och får sina röster hörda. De ekumeniska organisationerna har rådgivande status inför FN, vilket också ger Act Svenska kyrkan tillträde till förhandlingar och beslutsfattare, både före, under och efter FN-mötena.

Act Svenska kyrkan deltar aktivt i FN:s klimatförhandlingar. Det gör vi genom ekumeniska delegationer, där unga, kyrkoledare, sakkunniga och engagerade förhandlar, protesterar, firar gudstjänst och framför tydliga krav för efterlevnad av internationella åtaganden. Två av de prioriterade påverkansfrågor som Act Svenska kyrkan driver, i Sverige och globalt, är klimaträttsvisa och jämställdhet och då ofta i kombination.

År 2022 var Act Svenska kyrkan representerade på klimattoppmötet COP27 i Egypten genom bland andra biskop Andreas Holmberg från Stockholms stift. Förhoppningarna inför toppmötet var lågt ställda och resultaten mestadels nedslående. De globala ambitionerna är otillräckliga, utsläppen ökar och uppvärmningen fortsätter. Åtagandena för att finansiera länders och människors anpassning till klimatförändringarna efterlevs inte. På mötet i Egypten var frustrationen stor över att om uppvärmningen inte stoppas, så kommer det till slut inte gå att anpassa sig till den. På COP27 var fossilindustrins lobbyister mer framträdande än någonsin tidigare och jämställdhetsambitionerna gick tillbaka.

I den globala ekumeniska delegationen lyftes kravet på att människor och samhällen som drabbas av förluster och skador i samband med klimatkatastrofer ska ha rätt till finansiellt stöd. Kravet bidrog till det historiskt viktiga beslutet att etablera en gemensam finansieringsmekanism för förluster och skador. På ett sidoevent lanserade Act Svenska kyrkan en ny skrift om den roll social trygghet behöver spela i klimatarbetet, och presenterade också skriften för den svenska chefsförhandlaren. Det var hoppningivande att se hur den ekumeniska rörelsen lyckas samla teknisk expertis, miljöaktivister, ungdomsrepresentanter, lokala organisationer och höga

Foto: Margareta Kollari

Under COP27 i Sharm El-Sheikh överlämnade Act Svenska kyrkan genom biskop Andreas Holmberg, Stockholms stift, en ny publikation till Sveriges chefsförhandlare för klimatfrågor Mattias Frumerie. Skriften handlar om hur social trygghet behöver vara ett av verktygen för klimaträttsvisa.

kyrkoledare. Den samlade rösten av religiösa företrädare, människor som drabbas av klimatförändringar och en otålig och kunnig ungdomsrörelse öppnar dörren för dialoger med beslutsfattare. Det väcker också intresse och nyfikenhet hos andra intresserade. Vi har något att säga. Det ger hopp. Det enda vi inte kan göra är att vara tysta. Vi har modet att inte ge upp.

Foto: Magnus Aronson/Ikon

Eva Ekelund, Ställföreträdande extern chef, Act Svenska kyrkan

EXEMPEL PÅ PÅVERKANSARBETE I SVERIGE 2022

- Act Svenska kyrkan uppmärksammade effekterna av de kraftiga nedskärningarna av biståndet som regeringen i april beslutade om för att finansiera ett stort förväntat flyktingmottagande från Ukraina. Genom brev, uppvaktningar, debattartiklar och annan opinionsbildning, samt vittnesmål från partnerorganisationer, bidrog vi till att frågan fick stor uppmärksamhet i media och att sammanlagt 4,2 miljarder återfördes till biståndet.
- Strax efter riksdagsvalet publicerade vi våra biståndspolitiska prioriteringar för bistånds- och utvecklingspolitiken under den nya mandatperioden: En politik för världen.
- Betydelsen av Sveriges fortsatta stöd till fredsprocessen i Colombia uppmärksammades genom en rad möten mellan svenska beslutsfattare, inklusive dåvarande utrikesminister Ann Linde, och människorättsförsvarare och fredsaktörer från Colombia. Mötena hölls i samband med att 2021 års mottagare av det nationella människorättspriset besökte Sverige i juni, när colombianska kyrkoledare i oktober deltog i avskedsceremonin för ärkebiskop Antje Jackelén samt i ett riksdagsseminarium om Colombias sanningskommission. Riksdagsseminariet arrangerades tillsammans med andra organisationer i den så kallade Colombiagruppen, och det nationella priset för mänskliga rättigheter delas ut årligen gemensamt av Act Svenska kyrkan, Diakonia och svenska ambassaden i Colombia.
- Act Svenska kyrkan arrangerade ett möte mellan utrikesutskottet och höga jurister i Guatemala som under stora personliga risker bekämpar korruptionen i landet. Vi arrangerade också ett seminarium med juristerna tillsammans med det internationella demokratiinstitutet IDEA. Vi förde vidare dialog med utrikesdepartementet och ambassaden i Guatemala om ett repressivt lagförslag "till skydd för livet och familjen" som antogs i mars av Guatemalas kongress. Förslaget föll senare då presidenten la in sitt veto.
- Situationen för civilbefolkningen och civilsamhället i Myanmar är ytterst svår efter militärkuppen i februari 2021. Vi uppmärksammade Sveriges ansvar för att stötta befolkningen i Myanmar genom två offentliga seminarier i samarbete med Stockholms stift samt möten mellan samarbetspartner och beslutsfattare på Sida, utrikesdepartementet och i riksdagen. Tillsammans med andra organisationer skrev vi ett öppet brev till utrikesminister Ann Linde om att EU bör införa nya sanktioner mot Myanmar. Det kan ha bidragit till att EU senare skärpte sanktionerna.
- Genom dialogen med Sveriges klimatförhandlare och den svenska styrelseledamoten i den gröna klimatfonden (green Climate Fund, GCF) framförde Act Svenska kyrkan synpunkter på hur Sveriges agerande kan bidra till klimaträttvisa och öka kvinnors deltagande i klimatarbetet.
- Genom att i samarbete med andra organisationer publicera två nya så kallade policy briefs och presentera dem vid offentliga seminarier bidrog Act Svenska kyrkan till att öka kunskapen om den roll social trygghet behöver spela i arbetet för jämställdhet och för klimaträttvisa.
- Ett rundabordssamtal om biståndets och civilsamhällets betydelse för utveckling och för företagens verksamhet genomfördes med företrädare för flera svenska företag. Ärkebiskop Antje Jackelén var värd för mötet där företag som importerar varor från utvecklingsländer eller har stor internationell verksamhet deltog.

EXEMPEL PÅ PÅVERKANSARBETE GLOBALT 2022

- Under året togs flera viktiga steg framåt i arbetet för en jämställd familjerätt. I många länder begränsas kvinnors och flickors liv genom diskriminerande regler och lagar som rör familjen, bland annat äktenskap och skilsmässa, arvsrätt, våld i nära relationer eller rätten att öppna bankkonto. Tillsammans med bland annat ACT-alliansen arrangerade Act Svenska kyrkan ett rundabordssamtal om jämställdhet och religiös familjerätt i Mellanöstern och Nordafrika, där flera av våra partnerorganisationer medverkade. Mötet lägger en god grund för det fortsatta arbetet.
- Act Svenska kyrkan deltog i den officiella svenska delegationen till Kvinnokommissionen, det årliga FN-mötet om jämställdhet. Vi bidrog till ACT-alliansens, Lutherska världsförbundets och Kyrkornas världsråds engagemang under mötet, och arrangerade flera sidoevent. Ett av dem gjordes tillsammans med Sveriges regering. Det handlade om hur religions- och övertygelsefrihet kan användas som verktyg för att främja – eller motverka – sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och hbtqi+-rättigheter.
- Genom rapporten *Can a leopard change its spots? A critical analysis of the World Bank's 'progressive universalism' approach to social protection* har Act Svenska kyrkan bidragit till att flytta fram positionerna i den internationella diskussionen om hur stöd till sociala trygghetssystem bör utformas. Världsbanken är den helt dominerande aktören på området och i rapporten presenterade vi en djupgående analys av Världsbankens arbetssätt. Tillsammans med andra organisationer bidrog vi under året till att stärka skrivningar om rättighetsbaserade och universella system i centrala policydokument för Världsbanken.
- Som en av de grundande medlemmarna i Global Public Investment Network, som bildades i samband med FN:s generalförsamling i september, deltog Act Svenska kyrkan i den internationella diskussionen om hur framtidens former för internationell solidaritet och samarbete "bortom biståndet" kan bli mer jämlika och ömsesidiga. Vi introducerade också initiativet för Global Public Investment (som på svenska kan översättas till Globala offentliga investeringar) vid ett seminarium i Almedalen. De underliggande principerna är att alla länder ska bidra i samarbetet, alla ska dra nytta av det och alla ska vara med.
- Under FN:s politiska högnivåforum för uppföljning av Agenda 2030 deltog Act Svenska kyrkan i den officiella svenska delegationen. Temat för årets forum var att bygga en bättre värld efter coronapandemin. Act Svenska kyrkan bevakade särskilt det globala målet nummer fem om jämställdhet samt frågor om familjerätt, familjenormer, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och social trygghet.
- Mellan den 25 november och den 10 december medverkade Act Svenska kyrkan i den årliga globala kampanjen 16 Days of Activism som uppmärksammar att könsrelaterat våld mot kvinnor är ett brott mot de mänskliga rättigheterna. Under kampanjen uppmärksammade vi genom en rad inlägg i sociala medier våra partners viktiga arbete globalt för att förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor.
- Act Svenska kyrkan deltog i den officiella svenska delegationen till befolkningskommissionen, som är det årliga FN-mötet om befolkningsfrågor inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Temat för året var hållbar ekonomisk utveckling, inklusive social trygghet, som är ett av Act Svenska kyrkans expertområden. Vi bidrog till ACT-alliansens engagemang under mötet och tog till orda fler gånger än någon annan civilsamhällesaktör i de interaktiva dialogerna. Act Svenska kyrkan har bidragit till ett ökat erkännande av att religiösa aktörer har ett stort inflytande på normer och regler när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, och att de i många länder står för en stor del av hälsovården.
- Som enda svensk civilsamhällesaktör, och som enda trosbaserade aktör, bidrog Act Svenska kyrkan till en kommande FN-rapport om våld och dess påverkan på hälsa. Bidraget baserades på information som inhämtats från en rad olika partner i Mellanöstern, Afrika, Asien och Latinamerika och fokuserade på genusrelaterat våld och hur det ökat under coronapandemin. Rapporten tas fram av FN:s särskilda rapportör för hälsa.

Foto: Emil Olsemmyr/Ikon

INSAMLING OCH ENGAGEMANG

– tillsammans gör vi skillnad!

Rysslands anfallskrig mot Ukraina var den enskilt största händelse som påverkade insamlingsresultatet till Act Svenska kyrkan under 2022. Församlingar, privata givare och företag ökade sitt givande stort. Gåvorna är ett mått på en ökad vilja att bidra till en akut situation i världen.

Under 2022 samlades totalt 237 miljoner kronor in. Ukrainakriget skapade en stor givarvilja hos både församlingar, privata givare och företag. 30,4 miljoner kronor kom in till insatserna i Ukraina och totalt samlades 55,8 miljoner kronor in till katastrofinsatser. De digitala gåvorna är allt viktigare – under 2022 tredubblades swishgåvorna jämfört med 2021 och landade på 23 miljoner kronor. 57 000 nya givare kom in via Swish och det är därmed den kanal där flest nya givare kommer in. Intäkterna från församlingsaktiviteter och kollekter har också ökat, bland annat på grund av att fysiska möten åter kan ske i församlingar efter coronapandemin. Ett tydligt tecken på att engagemanget är starkt är de rekordresultat som både Fasteaktionen och Julinsamlingen gett.

Att människor delar med sig av sina resurser är en tydlig signal på ett starkt

engagemang. En stark egen insamling ger Act Svenska kyrkan både en tyngd och en större grad av oberoende vid ansökningar om stöd från institutionella finansörer. I församlingarna hålls det internationella engagemanget varmt genom föredrag, studiecirkel och olika aktiviteter i samband med de årliga insamlingskampanjerna: Julinsamlingen och Fasteaktionen.

Under 2022 ökade det privata givandet med närmare 24 miljoner kronor. Samtliga gåvointäkter från församlingar och stift ökade, med undantag för stiftsanslagen som under 2021 var rekordstora. Församlingskollekterna ökade med drygt 10 miljoner kronor jämfört med föregående år och församlingsaktiviteterna ökade med drygt 17 miljoner kronor jämfört med 2021. Act Svenska kyrkan har 150 844 privata givare. Av dem är ungefär 26 000 personer regelbundna givare.

KONTROLL AV VÅRT INSAMLINGSARBETE

Act Svenska kyrkan:

- har ett 90-konto och kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll. 90-kontot är en tydlig garanti för att de som är givare bidrar till en seriös och ansvarsfull organisation.
- är medlem i Giva Sverige som arbetar för ett tryggt givande, kvalitetsssäkring, utbildning och kompetensutveckling samt intressepolitik med fokus på etisk, transparent och professionell styrning av ideella organisationer.
- har märkningen Tryggt givande, som utfärdas till de organisationer som uppfyller alla krav i Giva Sveriges kvalitetskod, som är ett bevis på att organisationen står för kvalitet och professionalitet samt att de bedriver insamling på ett tryggt, etiskt och transparent sätt.

90
KONTO

SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

tryggt
givande
givasverige

237 MILJONER KRONOR

INSAMLADE MEDEL 2022

JULINSAMLINGEN 2022 – "BRYT EN TRADITION"

Julinsamlingen 2022 lyfte kampen mot skadliga traditioner så som tvångsäktenskap och könsstymning. Det blev ett insamlingsrekord för Julinsamlingen med hela 52,9 miljoner insamlade kronor. Act Svenska kyrkan stödjer humanitära insatser och långsiktiga utvecklingsprojekt över hela världen för att stärka flickors och kvinnors rätt till god hälsa, värdighet och makt över sina egna liv.

Med starkt engagemang och stor kreativitet hos församlingarna samlades pengar in genom exempelvis luciakonsserter, livesändningar, grötluncher, perrongkaffe, julmarknader, kakbufféer, informationsbord, uppesittarkvällar samt försäljning av prästost, virkat och hembakat. Gåvor som gjorde det möjligt att fortsätta arbetet mot skadliga traditioner så som tvångsäktenskap, könsstymning och andra övergrepp mot flickor.

52,9 MILJONER KRONOR

(46,4 miljoner kronor 2021)

FASTEAKTIONEN 2022 – "DELA LIKA UNDER SAMMA HIMMEL"

Under Fasteaktionen 2022, med temat "Dela lika under samma himmel", fanns ett stort engagemang hos församlingarna med påhittiga insamlingsaktiviteter så som vinterbad, tipspromenader och basarer. Hela 61,6 miljoner kronor samlades in, vilket var ett nytt rekord för Fasteaktionen. Av de gåvor som kom in under Fasteaktionen var 24 miljoner kronor öronmärkta till de som drabbats av kriget i Ukraina. Resultatet visade att vi tillsammans med församlingar och stift kan göra stor skillnad genom alla församlingsaktiviteter runt om i landet. Det visade att vi tillsammans kan främja en hållbar, rättvis matförsörjning och en mer jämställd demokratisk värld.

61,6 MILJONER KRONOR

(24,4 miljoner kronor 2021)

TILLSAMMANS ÄR VI EN FÖRÄNDRINGSKRAFT

Under 2022 utbildade Act Svenska kyrkan tillsammans med Svenska Kyrkans Unga flera nya Ageravolontärer. Vid årets slut fanns 84 registrerade volontärer i elva lokalgrupper. Tre fysiska träffar och tre digitala fortbildningar anordnades. Under året startades tematiska fokusgrupper där volontärerna kunde engagera sig utifrån sina hjärtefrågor.

Foto: Magnus Aronson/Kon

ÅRETS CHANGEMAKER I SVERIGE – LULEÅ DOMKYRKO FÖRSAMLING!

Under 2022 blev Luleå domkyrkoförsamling framröstad till Årets Changemaker i Sverige. Utmärkelsen röstas fram på Act Svenska kyrkans evenemang Göra skillnad, som inträffar vartannat år.

Luleå domkyrkoförsamling blev framröstad för att deras internationella engagemang synliggörs i både församlingsinstruktionen och genom deras insamling för alla människor rätt till ett värdigt liv.

Foto: Luleå Domkyrkoförsamling

Juryns motivering till Luleå domkyrkoförsamlings finalistplats:

”Med utsikt över viken skapar de nominerade goda ringar på vattnet genom sitt engagemang för Act Svenska kyrkan. För 10 kr per församlingsmedlem har de fått medial uppmärksamhet och väckt givarvilja även utanför den egna organisationen. Deras idoga arbete och starka förankring synliggörs i både församlingsinstruktionen och insamling för alla människors rätt till ett värdigt liv.”

AGERAVOLONTÄRERNA

Under 2022 fick många församlingar och stift lära sig mer om Act Svenska kyrkans arbete genom besök från Ageravolontärerna. Ageravolontärerna deltog även under Act Svenska kyrkans evenemang Göra skillnad 2022 genom att leda flera workshoppar och delta i panelsamtal.

Ageravolontärerna bidrog till kampanjen 16 Days of Activism, som är en global kampanj för att öka medvetenheten om könsrelaterat våld, säkerställa förebyggande åtgärder och få slut på könsrelaterat våld och diskriminering inom alla områden. Det gjordes genom att berätta om kampanjen, sprida information och statistik samt uppmana till aktion på Twitter och andra sociala medier.

MARATON PÅ MOUNT EVEREST

Act Svenska kyrkans ambassadör, 72-åriga läkaren Håkan Jonsson, sprang i slutet av maj ett maraton på världens högsta berg för att samla in pengar till Act Svenska kyrkans verksamhet. Efter två veckors vandring gick starten från cirka 5 500 meters höjd. Det var ett tufft maraton, men Håkan kämpade sig fram till målet och visade att även när det är svårt kan vi kämpa vidare.

ALLA BARN HAR RÄTT TILL UTBILDNING – VÄRLDENS BARN

Världens Barn är Radiohjälpens största insamling och genomförs av Sveriges Television och Sveriges Radio P4 i samarbete med 14 svenska organisationer. Act

Svenska kyrkan hade 2022 två projekt som fick stöd från Världens Barn. Ett av projekten arbetar för inkludering av barn med funktionsnedsättningar i flyktingläger i

Somalia, Etiopien och Kenya. Det andra är ett projekt i Myanmar där Act Svenska kyrkan arbetar för att barn på flykt ska få utbildning.

En av de platser där vi arbetar för att barn med funktionsnedsättningar ska få skolgång är flyktinglägren i Dadaab i Kenya. Många har bott där i flera generationer. Alla barn har rätt till utbildning, men att se till att barn med funktionsnedsättningar får och kan gå i skolan är en stor utmaning. Extra svårt blir det för barn som lever i flyktingläger, där det sällan finns resurser till hjälpmedel eller anpassad skolgång.

Målet med projektet är att se till att barnen får möjlighet till skolgång samt hjälpmedel som kan ge dem utveckling, självkänsla och verktyg för att själva skapa en framtid med inkomst och trygghet som vuxna. Det gäller barnens rätt att vara en del av samhället och att ge personer som står barnen nära, som föräldrar, lärare, vårdnadshavare och tjänstemän, kunskap om de rättigheter som barnen har.

Foto: Josefin Casterbyd/ikon

MEDIA FÖRSTÄRKER VIKTIGT BUDSKAP

Under 2022 ökade Act Svenska kyrkans genomslag och synlighet i media med 50 procent jämfört med året innan. Via artiklar, inslag och debattartiklar visar vi på Act Svenska kyrkans verksamhet och viktiga påverkansfrågor.

Opinionsbildning genom media är en viktig del i arbetet för att få beslutsfattare att agera men också för att påverka attityder i kyrkan och i samhället.

Under året har Act Svenska kyrkan syns i media med frågor om bland annat arbetet i Ukraina och den nya regeringens biståndspolitik. Vi har uppmärksammat att när biståndsmedel används till att finansiera mottagandet av människor på flykt från Ukraina, drabbas andra utsatta människor runt om i världen av minskat stöd. Vi har skrivit debattartiklar inför riksdagsvalet om att Act Svenska kyrkan vill att politiken ska stå fast vid löftet om att en procent av BNI ska gå till biståndet.

Foto: Magnus Aronson/Ikon

GÖRA SKILLNAD 2022

Helgen den 1–2 oktober fylldes Uppsala Konsert & Kongress till bredden av ett vibrerande engagemang, av livgivande lovsång och inspirerande samtal, workshoppar, föreläsningar och panelsamtal. Över 800 personer från hela landet samlades för att inspireras och inspirera varandra i engagemanget för Act Svenska kyrkan och samtala om de möjligheter och utmaningar som organisationen och rörelsen står inför globalt såväl som nationellt och lokalt.

Representanter från några av Act Svenska kyrkans partnerorganisationer gästade eventet. Rörelsen fick lyssna till deras reflektioner kring hur Act Svenska kyrkan kan vara en del av ett modernt bistånd.

När deltagarna checkade in på eventet fick de en marschall i sin hand och uppmanades att skriva en bön om fred och rättvisa på den. Under kvällen tändes sedan marschallerna och ställdes i formation utanför

eventlokalen. Engagerade från hela landet förenades i en gemensam manifestation för fred och rättvisa – en bild som spred sitt ljus och sitt trotsiga hopp, ackompanjerat av sång med texten: "Ljuset lyser i mörkret och mörkret har inte övervunnit det."

Eventet "Göra skillnad", som är återkommande, är en viktig del i att stärka engagemanget hos Act Svenska kyrkans folkrörelse i Sverige.

ANSVAR OCH KVALITET

Act Svenska kyrkan eftersträvar hög kvalitet i såväl det dagliga arbetet som i våra resultat. Det handlar om att komma till rätta med maktobalanser. Vi vill flytta makten till lokala organisationer och till människor som lever i utsatthet och fattigdom. Därför är det särskilt viktigt att det är de människor som berörs av verksamheten som står i centrum. Våra åtaganden ska vara tydliga och kända, och det ska vara enkelt att klaga om Act Svenska kyrkan inte lever upp till det vi har åtagit oss.

De människor vi arbetar för ska själva kunna fatta beslut om och delta i det arbete som påverkar deras liv. De ska också kunna föra fram synpunkter på vårt sätt att arbeta om vi inte uppfyller våra åtaganden. Vi vill verka för en ständig förbättring. Act Svenska kyrkan är certifierad enligt Core Humanitarian Standard (CHS), som bekräftar att ansvar återspeglas i vår verksamhet och att ett kontinuerligt förbättringsarbete sker. Arbetet med ansvar och kvalitet sker i dialog med våra partner dels för att utveckla goda mekanismer för

ansvarsskyldighet och dels för att stärka kapaciteten att säkerställa öppenhet och granskning av både oss själva och våra partner. Det gäller alla led i planering, genomförande och uppföljning.

Act Svenska kyrkan vill i första hand bidra till att våra samarbetspartner når sina mål. Det sker genom ett starkt partnerskap med ömsesidigt ansvar för kvalitet och goda system för planering, uppföljning, utvärdering och lärande.

VI SÄTTER MÅL PÅ OLIKA NIVÅER:

- **Rättighetsbärare**
- **Partner**
- **Skyldighetsbärare**
- **Regionala och internationella intressenter**

VÅRA ÅTAGANDEN FÖR ANSVAR OCH KVALITET ÄR:

1. Arbeta människorättsbaserat.
2. Arbeta genusintegrerat.
3. Arbeta för ekologisk hållbarhet.
4. Arbeta i partnerskap och ömsesidighet.
5. Arbeta öppet, transparent och främja deltagande.
6. Bidra med effektivt, resultatbaserat, relevant och konfliktkänsligt stöd.
7. Hantera klagomål.
8. Vara en lärande organisation.
9. Stöd till personal och kompetensutveckling.
10. Följ Act Svenska kyrkans uppförandekod och gällande svenska krav från branschorganisationen Giva Sverige och Svensk Insamlingskontroll samt offentlighetsprincipen.

HUR VET VI ATT VI GÖR FRAMSTEG?

- Vi har målstyrda program med rättighetsbärare i centrum och gör regelbunden resultatuppföljning.
- I den årliga rapporteringsprocessen sammanställer vi insamlad data och mäter den aktuella utvecklingen. Genom att jämföra progressmarkers (framstegsmarkörer) med data kan vi analysera och förstå prestationer, utfall och resultat mot de övergripande målen. Vi inspireras av metoden Outcome Harvesting för insamling och analys av resultat, för att mäta beteendeförändringar och identifiera utvecklingsbehov.
- Vi lär av våra resultat och med hjälp av resultatmatri-ser stämmer vi kontinuerligt av vår färd mot målen.
- Vi tillämpar både interna kontrollsystem och extern granskning genom bland annat revisioner och utvärderingar, av vår egen och samarbetspartners verksamhet.
- Vi utvecklar och följer upp kapacitetsbyggnadsplaner med samarbetspartner.
- Vi har ett klagomålshanteringssystem, policys för bland annat antikorrupktion och en uppförandekod.

KLAGOMÅLSHANTERING 2022

Act Svenska kyrkan har förbundit sig att ständigt förbättra kvaliteten i verksamheten och att ta ansvar gentemot samarbetspartner, rättighetsbärare, givare, frivilligt engagerade och allmänheten. Alla dessa grupper har rätt att komma med synpunkter och påpeka om Act Svenska kyrkan eller samarbetspartner inte lever upp till sina åtaganden.

På det sättet kan vi snabbt bli uppmärksammade på hur arbetet fungerar och vad vi måste åtgärda. Det hjälper oss att förbättra verksamheten och resultaten av vårt arbete. Samtidigt minskar det risken för ineffektivitet, maktmissbruk eller olagligt nyttjande av de resurser vi har fått förtroendet att förvalta.

Under 2022 har vår klagomålsfunktion tagit emot 22 anmälningar (samma antal som året innan). Av dem låg 17 inom

funktionens ansvarsområde medan de övriga fem ärendena inte avsåg Act Svenska kyrkans eller våra partners arbete. Samarbetspartner har behandlat flera ärenden och rapporterat till Act Svenska kyrkan hur de har hanterat klagomålen. I våra nya avtal med partner har vi förtydligat nödvändigheten av att partner själva har både uppförandekod och egna system för att hantera klagomål.

Foto: Magnus Aronson/Ikon

Internationella rådets referensgrupp. Bakre raden från vänster: Andrés Pacheco, Isobel Frye, Faith Lugazia, Anabella Sibrian och Victoria Jean-Louise. Sittande från vänster: Gloria Mafole, Addisu Alamirew, Ranjita Borgoary och Fidon Mwombeki. Saknas gör: Dalia Al Mokdad, Edmund Yakani, Jenifer Jag Jivan, Kenneth Mtata och Omar Haramy.

SÅ HÄR STYRS VI

Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka som styrs av folkvalda kyrkopolitiker. Kyrkostyrelsen är Svenska kyrkans högsta beslutande organ när inte kyrkomötet är samlat.

Kyrkomötet och internationella rådet

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Kyrkostyrelsen utser ett internationellt råd som har till uppdrag att svara för Svenska kyrkans internationella verksamhet. Rådet ska följa verksamhetens genomförande, bedöma resultatet av insatserna och göra uppföljningar mot antagna mål.

Internationella avdelningen

Den internationella avdelningen på nationell nivå ansvarar för Svenska kyrkans

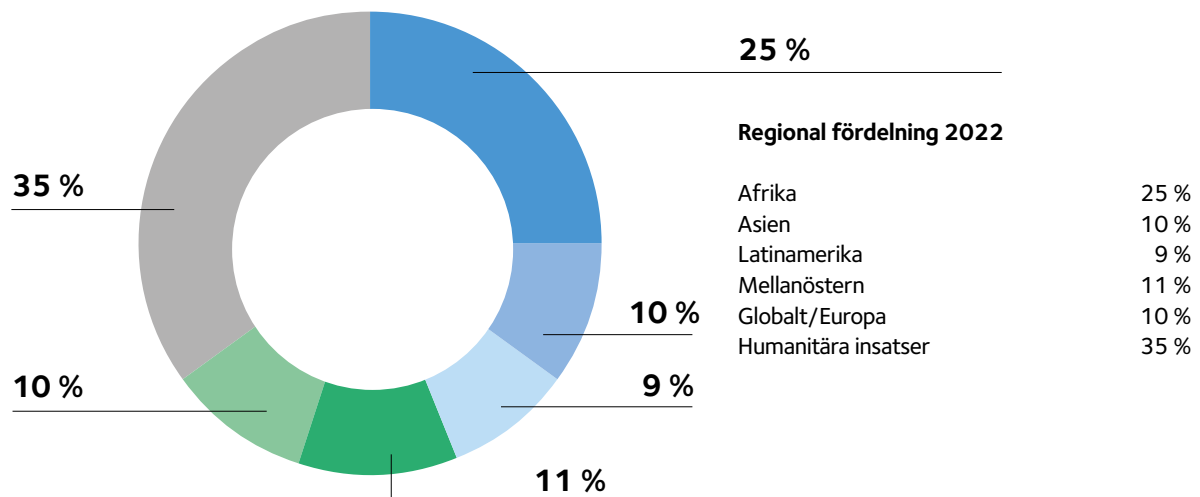
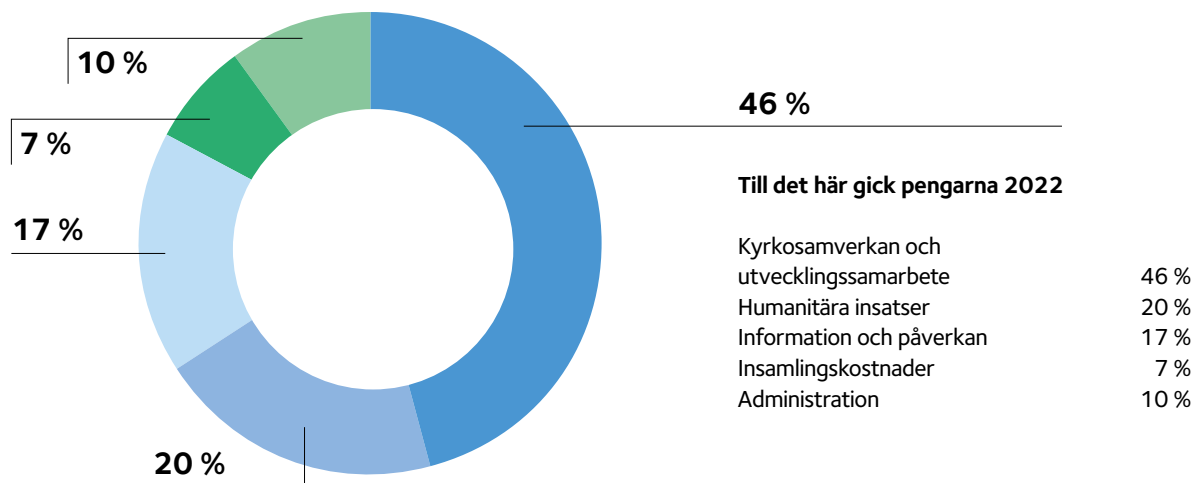
arbete med internationell mission och diakoni och de partnerrelationer det medför. Det handlar om påverkansarbete, policydialog, programverksamheten lokalt runt om i världen och samarbetet med ACT-alliansen, Lutherska världsförbundet och Kyrkornas världsråd, inom ramen för vår strategiska plan. Det inkluderar också arbete för kännedom, engagemang och mobilisering i Sverige och extern finansiering av verksamheten genom institutionell finansiering och insamlade medel eller rikskollekter.

Internationella referensgruppen

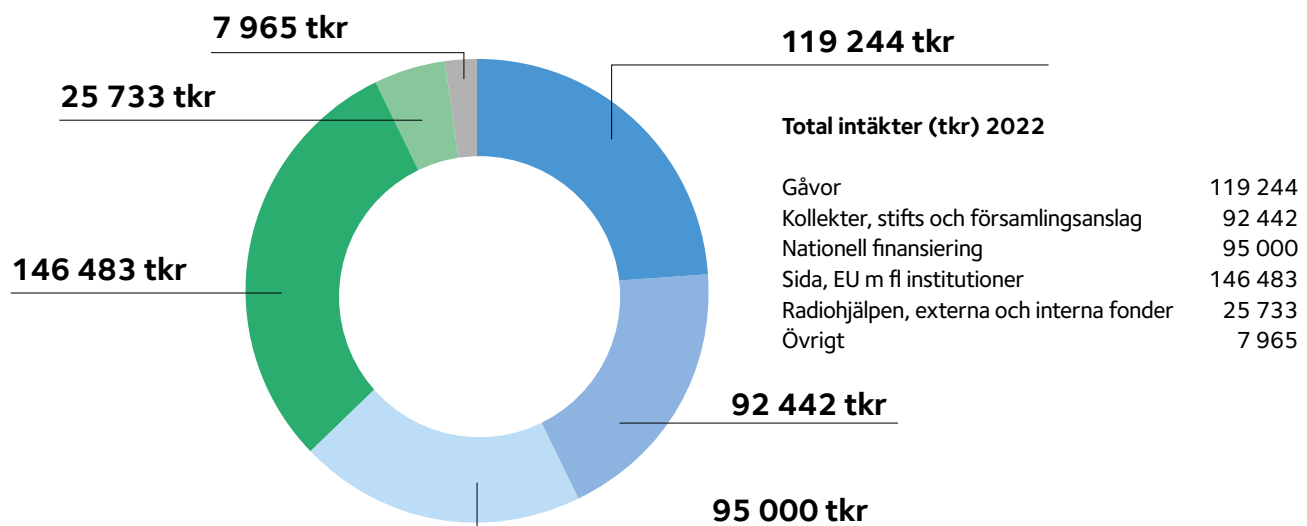
Till stöd för sitt uppdrag har internationella rådet en internationell referensgrupp. Den består av representanter från Act Svenska kyrkans partner och nätverk. Gruppen ska stärka analysen av arbetet och förankra långsiktiga mål och strategier.

FINANSIERING

Act Svenska kyrkans totala verksamhetskostnader för 2022 var 450 516 tkr.

Act Svenska kyrkans totala intäkter för 2022 var 486 867 tkr.

EXTERNA FINANSIÄRER

Omslagsbild: Sean Furlonger

Tryckeri: Åtta.45

Följ Act Svenska kyrkan på sociala medier:

Ge en gåva:

Plusgiro 90 01 22-3

Bankgiro 900-1223

Swish 900 1223

Act Svenska kyrkan, 751 70 Uppsala

givarservice@svenskakyrkan.se

010-181 93 00

svenskakyrkan.se/act

 Svanenmärkt trycksak, 3041 0001

